

2.12. Restauratora profesijas standarts

2.12.1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – restaurators.
2. Profesijas kods – 3435 16.

2.12.2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – ceturtais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
restaurators ir speciālists, kas nodarbojas ar kultūras vērtību – ēku, mākslas darbu, iekārtu un objektu – tehniskā stāvokļa izpēti, konservāciju un restaurāciju; konsekventi ievēro profesionālās ētikas normas un ir atbildīgs par objekta autentiskuma saglabāšanu; izprot un ievēro objektu dokumentālo dabu – neatkarīgi no tā, vai tie būtu augsti mākslinieciski izstrādājumi vai vienkārši sadzīves priekšmeti; sadarbojas ar citu profesiju pārstāvjiem un veic darbu saskaņā ar vispārpieņemtu zinātnisku darba metodiku, kas ietver: objekta un avotu izpēti, analīzi, interpretāciju, apkopojumu, veicinot jaunu zināšanu ieguvu; precīzi formulē viņu interesējošos jautājumus, izdara secinājumus, pieņem lēmumus un paredz pieņemto lēmumu sekas; savas darbības rezultātā nerada jaunas kultūras vērtības; sagatavo restaurācijas darbu programmu un veic šīs programmas realizāciju; apzina, organizē un vada atsevišķu darbu veidu un apjomu izpildītājus.

Restaurators var strādāt kultūras pieminekļu restaurācijas uzņēmumos, kultūras pieminekļu uzraudzības un aizsardzības dienestā vai kā pašnodarbināta persona, vai individuālais komersants.

2.12.3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja atbildīgi un patstāvīgi veikt restauratora darbu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, Eiropas Savienības tiesību normām un starptautiskajām Konvencijām kultūras mantojuma saglabāšanas un atjaunošanas jomā.
2. Spēja veikt metodiski pamatotu restaurējamā objekta izpēti.
3. Spēja veikt kultūras vērtību aizsargāšanas un saglabāšanas pasākumus.
4. Spēja veikt kultūras vērtību konservāciju un restaurāciju, saglabājot objektu autentiskumu.
5. Spēja plānot un vadīt restaurācijas darbus.
6. Spēja novērtēt un analizēt restaurācijas darbu ekonomiskos faktorus.
7. Spēja veikt restaurācijas procesa dokumentēšanu, sagatavot restaurācijas dokumentāciju valsts valodā un angļu valodā.
8. Spēja organizēt restaurācijas darbu materiāli tehnisko nodrošinājumu, plānot un kontrolēt maksājumus.
9. Spēja izvēlēties sadarbības partnerus restaurācijas darbu realizācijai.
10. Spēja nodrošināt un kontrolēt vides aizsardzības, ugunsdrošības un darba aizsardzības noteikumu ievērošanu.
11. Spēja sazināties valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

2.12.4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Veikt kultūras vērtību metodisku izpēti, analīzi, sagatavot restaurācijas darbu programmu un realizēt to.
2. Pārzināt restaurācijas darbu un pieminekļu aizsardzības normatīvos aktus.
3. Lasīt un izprast projektu dokumentāciju.
4. Pārzināt restaurācijas un atbilstošas amatniecības nozares tehnoloģiskos procesus.
5. Pārzināt restaurācijas materiālu pamatīpašības un piedāvājumu.
6. Prast izvēlēties restaurācijas darbu tehnoloģisko aprīkojumu.
7. Prast veikt restaurācijas darbu izmaksu aprēķinu, izvērtēt ekonomiskos faktorus un izvēlēties izdevīgāko variantu.
8. Prast organizēt un vadīt restaurācijas darbus saskaņā ar restaurācijas uzdevumu pēc apstiprinātas metodikas, atbilstoši darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām restaurācijas jomā.
9. Prast veikt kultūras vērtību un restaurējamā objekta tehniskā stāvokļa izpēti un analīzi, veikt uzmērījumus un izgatavot skices un darba rasējumus.
10. Prast noteikt restaurējamā objekta defektu rašanās iemeslus un to novēršanas iespējas.
11. Prast analizēt restaurācijas un konservācijas gaitu, prognozējot lietu gaitu.
12. Prast veidot un veikt komercdarbību kultūras vērtību restaurācijā.
13. Prast vadīt profesionālu restaurācijas darbu komandu, izvēloties restaurācijas speciālistus, atbilstoši veicamā darba saturam un veidot darba tiesiskās attiecības.
14. Prast strādāt ar modernām informācijas sistēmām.
15. Prast izpildīt restaurācijas darbu dokumentāciju.
16. Pašizglītoties.
17. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās
18. Pārvaldīt valsts valodu.
19. Pārvaldīt vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī.

2.12.5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
  - 1.1. vispārējā un personības psiholoģija;
  - 1.2. vispārējā vēsture (sabiedrība un ekonomiskie faktori, sabiedrība un kultūra, sabiedrība un zinātne);
  - 1.3. vispārējā mākslas vēsture;
  - 1.4. Latvijas mākslas un amatniecības vēsture.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
  - 2.1. materiālu mācība, restaurācijā pielietojamo materiālu īpašības un apstrādes tehnoloģijas;
  - 2.2. restaurējamā objekta izgatavošanas tehnoloģiju un tehniskā stāvokļa novērtējums;
  - 2.3. restaurācijas darbu un pieminekļu aizsardzības jomu regulējošie normatīvie akti;
  - 2.4. profesionālie termini valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:
  - 3.1. valsts valoda;
  - 3.2. restaurācijas dokumentāciju sagatavošana angļu valodā;

- 3.3. vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī;
- 3.4. lietišķo attiecību psiholoģija;
- 3.5. restaurācijas tehnoloģijas un vēsture, vecās un laikmetīgās restaurācijas tehnoloģijas;
- 3.6. restaurācijas pamati (restaurējamā objekta izpēte, dokumentācija un terminoloģija, restaurācijas ētika un pieminekļu aizsardzība, restaurācijas programmas sastādīšana, izpētes metodes);
- 3.7. restaurācijas darbu organizēšana un vadīšana;
- 3.8. fotodokumentācija (restaurācijas etapu fiksācija, tehniskās dokumentācijas sagatavošana);
- 3.9. zīmēšana;
- 3.10. kompozīcija;
- 3.11. krāsu mācība;
- 3.12. veidošana - telpisku darba maketu radīšana (māls, plastilīns, ģipsis);
- 3.13. rasēšana, uzmērīšana;
- 3.14. datorprasmes;
- 3.15. komercdarbība un ekonomika;
- 3.16. finanses (restaurācijas darbu izmaksu aprēķināšana);
- 3.17. praktiskā restaurācija, projektu vadīšana;
- 3.18. darba aizsardzība;
- 3.19. ugunsdrošība;
- 3.20. vides aizsardzība;
- 3.21. darba tiesiskās attiecības.